

RE-FORMATIO

DEN HELLIGE MESSE

Elfenbensrelief fra det 11. årh.

5/1977

ÅNDENS FRUGT: GLÆDE

(Bibeltide på familieejren i Sundeved 29. juli 1977 - på Ulsdals inderlige anmodning en smule forkortet)

AF PASTOR JOHN SØRENSEN, DRESLETTE

PRÆSTEN derhjemme (pastor Møllgaard, Simon Peters kirke i København) holdt søndagsskole, og igen og igen opfordrede han os til at være glade. Drengene husker sjældent meget af præstens prædiken, men denne ene ting blev stående i min bevidsthed: at være kristen er at have fået glæden forærende; og at præstegerningen er den glade gerning.

Der kom dage, hvor glæden manglede! sure præstedage med mismod, træthed, sløvhed og hang til dovenskab. Da måtte jeg erkende, at vi ikke har glæden i os selv eller selv kan tage den! at glæden ikke udspringer af efterfølgelse af en person (præsten) eller et ideal -

ej heller i feterethed hos nogle enkelte gamle koner, der ikke har fulgt med tiden og af dens mode lært at foragte kirken og dens tjenere -

ikke i synet af en fuld kirke. For normalt ser man mere bænkenes træ end tøj og ansigter på dem -

ikke i festlig medleven med familier, der holder kirkelig handling! for bag facaden aner man som oftest ligegyldighed og ukendskab til det, der foregår -

og sidst, men ikke mindst: præstegerningens glæde består ikke i tilfreds bevidsthed om, at man fik sagt det rigtige og gjort det på en dygtig måde - ja undertiden ikke engang i bevidstheden om, at folk kunne høre, hvad man sagde, hvis de var svagthørende og kirkerummet akustisk vanskeligt -

alligevel erkendte jeg, at præstegerningen var den glade gerning, ligesom det i det hele taget at være kristen er at have fået glæden skænket.

Hvorfor?

Fordi kristen glæde ikke udspringer af vort gamle menneske; af evner,

muligheder, succes, tilfredshed, men, som Paulus skriver: Glæden er Åndens frugt (Gal. 5, 22).

*

1. Glædens hvorfor.

Vi er glade, fordi GUD meddeler sig til os med frelse. I skal øse vand med glæde af frelsens kilder (Esajas 12, 3). Glæden kommer i takt med at der øses af befrielsen.

Du skal være glad på din højtids sammen med din familie (5. Mos. 16, 14). Ja, for højtiden er det øjeblik, hvor GUD åbenbarer sig.

Herren har gjort store ting imod os og vi blev glade (Ps. 126, 3). Glæden kommer af det, GUD har gjort.

Jeg vil juble og glæde mig over din miskundhed; thi du har set min nød, agtet på min sjælekvide (Ps. 31, 8). GUD åbenbarer sig med frelse overfor vor nød. Han gør noget for den og ved den, som sørger.

Den kristne glæde accepterer, at der er nød og kvide. Den går ikke overfladisk ud fra, at alt er godt.

Nød og kvide er resultatet af, at vi er syndere. At vi er gået med på Djævelens oprør som Adam og Eva (1. Mos. 3), og derfor er underlagt loven, synden, dommen og døden.

Glæden bliver alene til, fordi GUD har fundet vej til os dér hvor vi er og sådan som vi er.

Glæden i GUD er ingen forlængelse af vor glæde, for der er ingen glæde i fortabtheden.

Vi er glade, fordi GUD elskede Verden således, at han gav sin Søn, den Enbårne, for at enhver, som tror på ham, ikke skal fortæbes, men have evigt liv (Johs. 3, 16).

Derfor hedder det ved Jesu fødsel: Se, jeg forkynder jer en stor glæde (Luk. 2, 14).

Vi er glade, fordi Jesus gik om-

kring og gjorde vel. Mesterens dage var glade dage: festdage i verdenshistorien. Omend ikke nemme dage: Dage med modstand, forfølgelse og uforstand hos disciplene. Dog: glade dage på grund af Ham Selv, dage med hul i skyerne, hvorigennem himlens lys skinner ned.

Samme spænding mellem glæden og dens kontrast møder vi skærtorsdag aften, da han siger til apostlene: I skal sørge, men jeres sorg skal vendes til glæde (Johs. 16, 20). De skal sørge over, at han dør - over synd og skyld - over sig selv. Men de skal glæde sig i Ham - i frelsen - i opstandelsen - i GUDs vilje til forsoning og til at nå os.

Forholdet mellem sorg og glæde er da det samme som mellem det gamle menneske og det nye mellem synd og nåde mellem død og liv mellem delagtighed i Jesu kors og opstandelse (Rom. 6, 3).

I denne sammenhæng bliver den kristne glæde til: Som en skabelse der udspringer af GUDs forligelse med os i Kristus. Glæden udgår fra Hans skikkelse og gerning.

Derfor hedder det: Apostlene blev glade, da de så Herren (Luk. 24, 41). Her opfyldes Jesu tale fra skærtorsdag aften, at de skulle få den glæde, ingen kunne tage fra dem! den fuldkomne glæde, bundet til GUD, grundet i Kristus.

Derfor blev påsketiden en glad tid, en hvid tid, senere en kimetid. En tid, hvor det ligesom ikke kunne blive hverdag igen.

Derfor besjæler glæden pinsefesten 7 uger efter. Først kommer forvirring, angst og uro (hvad er det her for noget?); så kommer grebetheiden af Ånden med spørgsmålet: Hvad skal vi gøre? og hos dem som tager imod Helligåndens virke, kommer det til den blivende glæde. Ånden skaber glæde. Glæden er pinsens resultat.

Glæden besjæler den nu modige Peter, hvis mund Helligånden fik på gled.

Han citerer psalme 16. Derfor glædes mit hjerte, og min tunge jublede, ja, også mit kød skal bo med håb; thi du vil ikke lade min sjæl blive tilbage i dødsriget, ikke heller lade din Hellige se forrådnelse. Du har lært mig livets veje; du vil fylde mig med glæde for dit åsyn (Ap. G. 2, 26-28).

Jeg skal ikke dø, men leve og kundgøre Herrens gerninger.

Nu fryde sig hver kristen mand og springe højt af glæde (DDS 435).

Glæden er Åndens frugt. Den er GUDs nådegave. Vi er glade over, at vi er retfærdiggjorte af GUD ved tro og har fred med Ham. Den er en afglans af glæden i Himlen over hver synder, som omvender sig (Luk. 15, 9). Det er glædens hvorfor.

*

2. Glædens hvori.

Hvori består den kristne glæde?

Vi glæder os over, at GUD elsker os. Det vi glæder os over og glæder os til, hører snævert sammen. Vi glæder os over, at Hans er riget, magten og æren i evighed. Det glæder vi os samtidig til. Vi glæder os til, at besvær og modgang skal afløses af en skønhed og fuldkommenhed, hvori Skaberens vilje skal gennemføres uden forhindring. De, der tog Kristi åg på sig, skal glæde sig til lønnen (Math. 5, 12) - til, efter dette løb at gå ind til sin Herres glæde.

Så venter mig nu retfærdighedens sejrskrants, som Herren, den retfærdige dommer, vil give mig på hin dag og ikke blot mig, men også alle dem, der har glædet sig til hans tilsynkomst (2. Tim. 4, 8).

Over Ham skal I glæde jer med en usigelig og forherliget glæde (1. Pet. 1, 8). I det ny Jerusalem skal ikke være sorg, krig eller pine, thi det, som var før, er nu forsvundet (Åbenb. 21, 4).

*

3. Glædens hvordan.

Hvordan udtrykker vi glæden, så længe vi er her?

Glæden er grundstemningen i den kristne gudstjeneste. Glæden over frel-

sen må give sig ydre udtryk.

Det er sagt godt i den gamle indledning til messen (Psalme 43): at jeg må komme til GUDs alter, til min glædes GUD, juble og prise dig til citer, GUD, min GUD! Hvorfor er du nedbøjet, sjæl, hvi bruser du i mig? Bi efter GUD, thi end skal jeg takke ham, mit åsyns frelse og min GUD! Her møder vi i praksis den før omtalte kontrast mellem sorg-glæde, død-liv, vor delagtighed i Jesu kors og opstandelse. Vor sorg over livets tilskikkelser uddybes og konkretiseres til sorg over vore synder, nu, da vi i nadveren stilles overfor det GUDs LAM, der bærer verdens synder, og delagtige i den Opstandnes skikkelse og i GUDs liv og fred jubler og glæder vi os ved GUDs alter.

Derfor kontrasten i gudstjenestens forløb mellem sorg og glæde: mellem confiteor og absolutio, mellem kyrie og gloria, mellem mørke og lyse salmer, mellem lov og evangelium og ligeså kontrasten i kirkeårets forløb: mellem faste, fest og eftertid og mellem de anvendte farver: violet, hvid og grøn.

EN KUNSTNERISK INSPIRERET "PROFETI"

TOLKET resumé af meditationer holdt af Joost Dahlerup i dagene fra den 9. til den 31. august 1977 som indledning til kirkedagene i Agri.

For hver dag kom der et lille tekststykke, som her i resuméet markeres ved 9./-31./, henvisende til tekststykkernes dato i august måned. Et eksempel på, hvad der kan fremkomme ved et arbejde, hvor bønnens inspiration træder suverænt frem. Alle tekststykker er nedskrevet og arkiveret.

9./ Lad os takke Gud ved den hellige messe,
10./ og lad forkyndelsen om Jesus og Hans glade budskab altid gå ud herfra. Når der forkyndes sådan – sandt og ægte –, vil det altid være en provokation for de mange mennesker, som er bundet af syndens blokerende hverdag.

I det alt sammen glæder vi os over, at livet har sejret over døden.

At det er påske hver søndag, ja, ret beset: hver dag.

De fleste af os er i godt humør til påske. Hvorfor? Er det bare på grund af foråret? Gør selv prøve! Indholdet i teksterne til 16. søndag efter trinitatis er bogstaveligt det samme som påskedag. Fejres denne søndags messe med den samme glæde som påskedagens højmesse? Eller glemmer vi at tildele en sur efterårsdag samme glæde som forårsdagen? Er det Jesu opstandelse, der dikterer vor glæde? Gør selv prøve!

Fra søndagens højmesse kan glæden da sprede sig i hverdagen – og brede sig til de små ting: Til glæden over en morsomhed, en pudsighed; til glæden over ens ungdom (Præd. 11, 9); man kan glæde sig over sin ægtefælle (Ordspr. 5, 18), over den nyfødte (Johs. 16, 21), og over veltillavet mad og god vin (Matth. 11, 19, Johs. 2, 1-11). For GUD er Skaberen af alt godt (Ap. G. 14, 17) – dog i det alt sammen: Glæder vi os i Herren (Fil. 3, 1).

For de andre, som har et frit og åbent sind, vil det levende Ord derimod blive en forløsende udfrielse, der fører frem mod et nyt og lykkeligt liv.

11./ Som forholdene er for tiden, er det vigtigt at forkyndelsen rettes mod de åbne sind. Kirken har altid været belastet af farisæisme og er det stadig,

pas derfor også meget på teologiens fascinerende forfængelighed, – den interessante debat føres sjældent blandt mennesker med åbne hjerter. De såkaldte tabere, som kender livets vrang-sider og derfor åbent kan indrømme egne fejl og skavanker, er langt mere motiveret for en realisering af troen, brug derfor hellere jeres tid på at oplyse sådanne om forholdene i Guds rige.

12./ Men vær også på vagt overfor velfærdssamfundets mange tillokkende tilbud, også de "gode" muligheder, som staten og folkekirken byder på. Alt det som er af denne verden er ikke fra Gud, og derfor vil Helligånden heller aldrig kunne virke her.

13./ Helligånden virker derimod de steder, hvor den nye tids profeter har banet vejen frem. – Den nye tids profetier finder vi bl. a. i det nye testamente, hos kirkefædrene, i helgenernes og martyrernes eksempel, i salmedigtningen, hos de kristne kunstnere o. s. v. –

14./ Ved disse profeter kan de kristne igen rejse sig som et folk, hos hvem de sande og ægte livsværdier atter vil træde klart frem.

15./ Men pas igen på, for vort folkets almindelige kulturpolitik har intet med kristendom at gøre. Den kan forekomme kultiveret, sympatisk, interessant og underholdende,

16./ men den er alt for meget kendetegnet ved blot at efterlade sig en uendelig tomhed i sindene. Der hvor Guds-Ordet før gav indhold og mening, siger "kunsten" nu, at Gud er død.

17./ Alle Guds børn, luk derfor jeres øjne op og tag imod det liv, som I har fået.

18./ Elsk Jesus af hele jeres hjerte, 19./ og tænk jer så om endnu en gang, for vi må alle holde os levende ved bøn og kærlighed. Vi må finde vor plads i forhold til hinanden og samarbejde under Guds orden.

20./ Når dette lader sig realisere, vil vi komme til at opleve, hvor skønt livet er,

21./ og i denne livsudfoldende tro vil vi sejre over tyranniet i vor tilværelse. 22./ Spørgsmålet om at følge Jesus efter vil dog fortsat være der, og det vil stadig sige, at vi må indstille os på at kunne dø med Ham for herefter at kunne stå op med Ham til et eviggældende og forløst liv.

23./ Guds Ord kommer til os, medens vi er fanger på denne jord. Sådan løses vi fra vore bindinger, og sådan vinder vi vor frihed, medens velfærdssamfundet stadig fortsætter sit vilde jagt mod sin egen undergang. 24./ Lad os derfor heller aldrig gå ud i denne verden på egen hånd, men lad os gå ud med Helligåndens styrke i vore hjerter.

25./ Lad os dø med Jesus.

26./ Lad os modtage Guds dom med sindsro, så godt og ondt kan skilles i os.

27./ Lad os modtage de helliges velsignelse.

28./ Og lad os møde Guds hjælp i vor fødsels-nød.

29./ Sådan kan vi bringe os selv som et offer for Gud, og sådan kan vi stå op til et nyt liv.

30./ Læg mærke til de mange, som i historiens løb allerede har gjort det, og lær af dem. Vær heller ikke bange for at bede om deres hjælp og støtte.

31./ Men vær frem for alt stilfærdige og ydmyge, og find jer i uretfærdighederne, sådan som Jesus gjorde det, da han blev dømt og henrettet.

*

Efter bønnens inspiration
af
Joost Dahlerup
gartneren

*

O prægtig morgenglans,
som overgår al sans!
Guds Søn, vor sol, er oppe
og gennem dødens troppe
har fægtet sig med ære.
Hans navn velsignet være!

Kingo 1689

TAK FOR FAMILIELEJREN

DET var med glæde og forventning at familien igen i år pakkede bilen til den årlige familielejr på Sundeved. Vi fik lov til at tilbringe 8 dejlige og indholdsrige dage sammen med en del af Guds folk. Året før havde vi mødt noget, som for os var nyt (tidebøn, også Den hellige Messe var ny for os i sin udformning). I år vidste vi, hvad vi gik ind til, og vi nød at deltage i kirkens tjenester. Vi fik også lov til at erfare, hvilken rigdom og velsignelse vi der fik del i.

Hver dag boede Guds ord i rigt mål iblandt os, og vi fik den næring, som er nødvendig for at blive bevaret i Kri-

stus og leve det liv, som vi er sat til at leve.

Det var vidunderligt at mærke enheden i Kristus og få lov til at leve i Hans kærligheds fællesskab og der blive befriet fra sig selv.

Der var masser af tid til afslapning, og for dem der havde lyst var der mulighed for at besøge de historiske steder.

Til sidst vil vi gerne takke hver enkelt for, hvad Gud gav os igennem fællesskabet med jer.

Med broderlig hilsen,
familien Fabricius,
Ove Fabricius, Vodskov.

HVAD VI VIL MED "HELLIG KORS KLOSTER"

AF PASTOR HAAKON RABJERG, HELLIG KORS KLOSTER

DER er i tidens løb sagt mange ting om Hellig Kors Kloster mellem Skjern og Ringkøbing; men da en hel del af det, der er sagt, er forkert, må man vel hellere begynde med det. Den hårdnakkede forestilling om, at det er noget katolsk, dukker stadig op; men vi hører til Folkekirken og ønsker ikke at skifte trosamfund; det forhindrer os dog ikke i at have venner i forskellige trossamfund, også blandt katolikker. At der er mange klostre i den katolske kirke, er ganske sandt; men der er også adskillige i evangeliske kirker; der er temmelig mange i England og nogle i Sverrig; i Darmstadt har vi Mariastrenerne, og i Kollund her i Danmark har vi Mariadøtrene.

Vi her er ikke et rigtigt kloster, men ønsker at være det i den forstand, at vi gerne ville have en gruppe medarbejdere, der vil dele ansvar, arbejde og eventuelt også økonomi med os og således være en åndelig familie. I

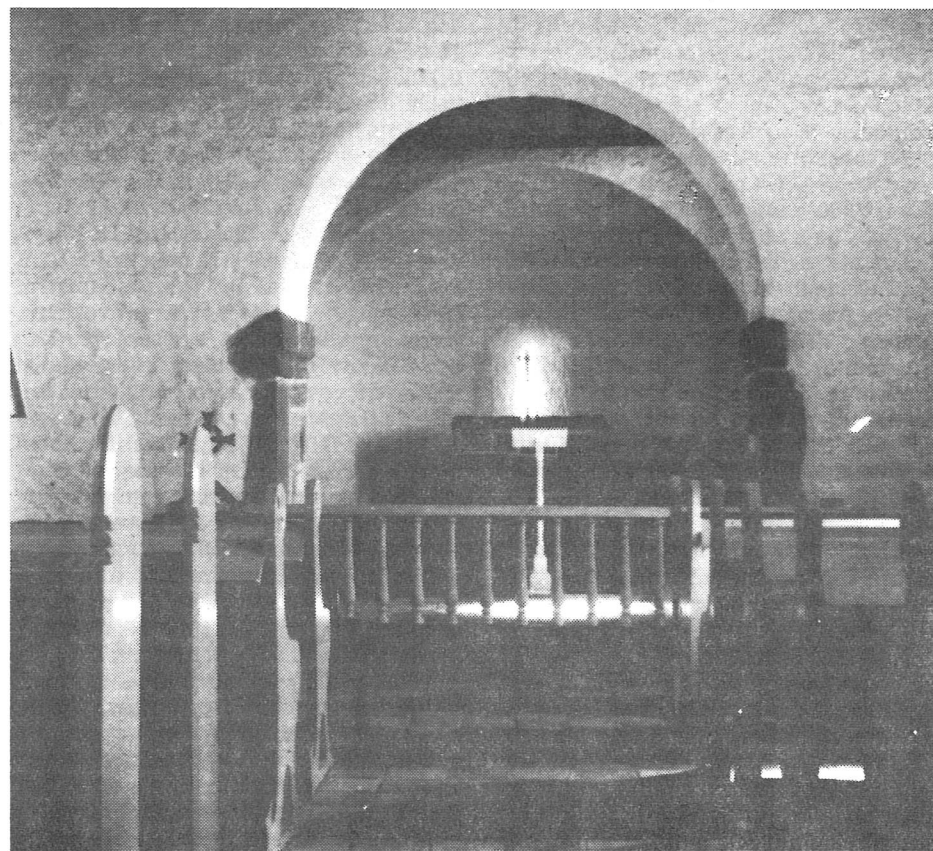
virkeligheden er det jo det, som klostrene er. Foran mig ligger Luthers huspostille, og den rummer 20 helligdage, som normalt ikke bruges mere i den danske kirke; men vi vil her på stedet fejre nogle af disse helligdage. I år har vi holdt gudstjeneste 29. 9. på festen for Sct. Michael og alle engle, og dette har igen fået snakken om vor katolicisme til at blusse op; men vi vil stadig ikke være mere katolske, end Luther var det. Vi vil stadig hævde, at alle kristne kirker udgør en åndelig enhed, de er alle en del af den hellige almindelige kirke, hvoraf de nordiske kirker også er en gren. Guds rige, den kristne kirke er det største af alle riger. Det er ikke pral, at solen aldrig går ned i det rige, som der står i en engelsk salme. Når vi har sunget vor aftensang, er det morgen et andet sted på Jorden, og der er andre læber der synger morgensang, og således stiger der altid bøn og lovsang op til Gud, altid, hvert minut og ikke

bare engang imellem.

Den kirke og de huse, vi har her, har vi for at tale med vore fædres sprog, bygget, for at de skulle være Gud til ære og mennesker til gavn. Vi vil stå på den gamle kristendoms grund, vi vil ikke røkke ved noget som helst af det, som Jesus har sagt eller gjort; for os er det sandhed og ikke myter, og derfor vil vi ikke tvivle på et eneste led af trosbekendelsen. For os er det Kirkens grund, der ikke kan røkkes, selv om der lige fra syndefaldets dage har været mennesker, der vil være klogere end Gud. Vi tror ikke, der er frelse ved noget andet end Jesu Kristi kors, og derfor tror vi, at dr. Anna Bramsen, der byggede et hus lige vest for vor kirke, har ret, når hun

sagde: "Dette navn 'Hellig Kors Kloster' er en inspiration".

Vi tror, at Gud har villet, at vi skulle bygge denne kirke og disse huse, for at der også herfra skal være lys i mørket, og sjæle skal finde trøst hos Gud. Vi ønsker af hele vort hjerte at se mange gæster her i husene og i kirken, og at det må blive et sted, hvor Gud taler, ikke blot gennem menneskers ord om Gud og kirkerummets stilhed og fred, men også gennem naturens skønhed. Vi har prøvet at bygge så smukt, som vi har evnet; men vi har ikke kunnet bygge så smukt, som Gud har skabt disse højdetrak, der ligger næsten 100 meter over havet med en vældig udsigt mod vest.

Poul Hoffmann: Juleevangeliet – digt eller åbenbaring? Unitas Forlag, København 1977. 58 sider. Kr. 24,80.

FOR et par år siden udsendte Poul Hoffmann en lille fin bog, "Påske-morgen" – et vidnesbyrd om påskebegivenhedernes troværdighed. Nu har han udsendt en tilsvarende lille bog om julen, som jeg også meget varmt vil anbefale. Her er en idé til en lidt større julehilsen dette år. Foruden som sædvanligt at kunne glædes over forfatterens dejlige sprog møder man også her hans vældige belæsthed på historiske og ikke mindst religions-historiske områder. Bogen forsøger netop, hvad vi kunne vente af Poul Hoffmann, at rydde nogle af de sten af vejen, som vor tids mange pseudoteologer har stablet op, for at man ikke skal tro, at det gik sådan til, da det blev jul, som Skriften fortæller.

Her vil jeg nu særligt understrege det korte indledningsafsnit, hvor der bl. a. peges på det fantastiske, som vi er nogle, der har undret os over længe, at nu er det netop den ene højtid, hvor en stor del af vort folk endnu kommer til kirke, der skal undergraves, ved at dens budskab gøres til et eventyr. Er der anden forklaring på noget så sindssygt end den, der står i bogens aller første linje, at det er Dødsriget, der her sætter ind for at komme den kristne jul til livs? – På den første side møder vi også noget andet, som jeg er vis på, er uhyre vigtigt. Hoffmann siger her, at ulykken begyndte med "en theologisk lære, hvorefter den menneskelige tanke- og erkendelsesevne ikke som de øvrige åndsevner blev inficeret af det onde ved syndefaldet, men stadig fungerer intakt uden hensyn til tro eller vantro". – Ja, det er under denne for-

udsætning, at den såkaldte "forudsætningsløse theologiske videnskab" arbejder i dag – ikke underligt, at resultaterne bliver derefter: at Bibelen forbliver en lukket bog. – Hoffmanns bog har kun een meget væsentlig fejl: Den er for lille!

Poul Ulsdal

Gerhard Maier: Den historisk-kritiske metodes endeligt. Dansk Bibel-Institut. 112 sider. Kr. 36,00.

UDGIVERNAVNEN "Dansk Bibel-Institut" får sikkert mange til at tænke på noget meget konservativt, ja "fundamentalistisk". Dette bør dog ikke få en ordentlig theolog til at gå uden om denne bog. Jeg vil gerne tilstå, at godologi fra den side forekommer mig ny og spændende; derimod synes jeg, at det meste af den såkaldte "moderne"ologi virker uendelig gammeldags og kedsommelig; man synes, man kender den til trivialitet. I en kronik i Kristeligt Dagblad den 6. juli 1977 påviste pastor Niels E. Rosendal, at "den Bultmann-inspireredeologi" må afvises som hverken værende videnskab ellerologi. Da dette har været min egen opfattelse i mange år, er det rart at se andre begrundede den så godt.

I denne lille bog af en tysk dr. theol. møder vi noget af det samme. Hovedafsnittet er en skarpsindig analyse af, hvordan det historisk-kritiske bibelsyn, som forhenværende missionspræster nær pensionsalderen så ofte udtrykker deres taknemlighed for, klart ender i det helt meningsløse. Denne konservative theologs tone overfor sine modstandere er altid loyal og uden billig propaganda; det er rent intellektuelt, han rammer dem og i virkeligheden afslører deres subjektivitet, deres falske uvidenskabelige præmisser. Egentlig får man ikke særligt meget at vide om det resultat, han selv når til

– hans eget bibelsyn i dets konsekvenser. Han rydder først og fremmest grunden ved opgøret med "den moderne" kritiks metoder; resten af bogen er en udmærket skildring af, hvad han kalder "nødvendigheden af en historisk-bibelsk metode".

Jeg synes, at det er en værdifuld lille bog. Desværre må jeg tilføje det triste, at bogen er meget dårligt oversat; en række steder er det umuligt at se, hvad forfatteren egentlig mener. Måske kan oversætteren tysk; men han kan i hvert fald ikke dansk; på en lang række sider måtte jeg sætte 3-4 spørgsmålstegn, der angår det rent sproglige.

Poul Ulsdal

Hanne og Flemming Frøkjær-Jensen: Guds Folk. Credo Forlag 1976. 456 sider. Kr. 65,00. (Nyt oplag oktober 1977).

DET er en smuk og samtidig utrolig billig bog, som KFS's nye forlag her har udsendt. Den indeholder 366 småstykker på en side hver, beregnet til en families daglige andagt. Jeg ville nok selv foretrække, at en sådan bog fulgte kirkeåret, altså hvor søndagens tekster udfoldedes til hverdagsbrug hele ugen. Der er dog den fordel med den her valgte plan, at det bliver en slags "troslære", man får igennem på et år. Bogen er af den grund delt op i en række større afsnit; dåben får således 18 sider – "ordet" får 32 sider og nadveren 16 sider. Når man ud fra Bibelen har fået en god kirkeligologi, kan man måske nok være lidt betænkelig ved den fordeling af æmnerne, som indholdsfortegnelsen viser; men min spredte læsning giver mig det indtryk, at der alligevel er kommet en god bog ud af det. Sproget er næsten altid godt, jævnt og forståeligt uden at være barnagtigt eller poppet; der er meget ofte som indledning til stykket gode billeder fra naturen og

menneskelivet, som børn kan forstå.

Er det så også ret lære? Ud fra de afsnit, jeg har læst, tror jeg det. Forfatteren lærer f. eks. ret om dåben forekommer det mig. Tilsyneladende gør han det også om nadveren, selv om jeg her er lidt usikker. I hvert fald henviser han ofte til den hellige nadver, hvad hans luthersk-mission-ske læsere kan have godt af. Dog har jeg svært ved at tage, at nadverstykkerne indledes med noget om Jesu bordfællesskab med syndere og tolde-re, for det er det, som tidehvervsfolk, moderne grundtvigianere og dito missionsfolk altid kører op med, så det bliver eet stort kætteri det hele. I denne bog bliver man heldigvis ikke stående der, men alligevel... Det andet stykke starter endnu værre, idet der siges, at "vi går til nadverbordet for at spise sammen med Jesus". Det er jo den seneste "prøveliturgis" store kætteri, vi møder her, hvor vi lige-frem skal bede: "Gå til bords med os". Men straks derefter siger forfatteren helt rigtige ting; der synes at mangle theologisk klarhed på det punkt. – Bogens titel "Guds Folk" holder jeg selvfølgelig meget af; det er jo ægte bibelsk. Men meget ofte bruger forfatteren ordet "menighed"; som så mange andre kan han nok ikke lide ordet "kirke". Selv hvor skriftstedet ovenover siger "kirke", siger han selv "menighed"; måske er det for ikke at støde de førnævnte luthersk-missionske læsere! Er det mon af samme grund, at man et sted kan finde udtrykket "gå til møde eller kirke" – altså med denne rækkefølge? Dette sidste er selvfølgelig bagateller, for bogen er værd at anbefale.

Nu opdager jeg, at jeg hele tiden har skrevet "han" om forfatteren; men jeg har hele tiden uvilkårligt tænkt på theologen, der er præst på Fur, altså en "lærer i kirken" og ikke på hans kone, hvis rolle der ikke gøres rede for. Der er noget her, der føles lidt krukke. Værre er det dog, at der på omslaget tales om Hanne og

Flemming, som om de var læsernes – og altså også mine – duskammerater; men jeg tror næppe, at jeg har set dem, i hvert fald ikke Hanne! Man kunne fristes til at tro, at det var en misforståelse at anmelde bogen her i dette blad; den er måske skrevet til en "loge" af fhv. KFS'ere og slet ikke for andre... Da jeg dog har fået bo-

gen sendt til anmeldelse, må det nok desværre opfattes blot som en ubehagelig form for tilpasning til den taktløse og ufolkkelige tid, vi lever i. Det er kedeligt at møde den slags dum modernisme hos KFS. Der er ikke andet at gøre end straks at smide omslaget bort.

Poul Ulsdal

meddelelser

VI HAR MODTAGET

I anledning af artiklen i Re-formatio nr. 4/1977 om Fraternitas Corporis Christi (Kristi Legems Broderskab) kan det oplyses, at broderskabets prior for indeværende år er sognepræst Hans Christian Christensen, Agri, 8420 Knebel, tlf. 06 - 36 55 39.

H. C. Christensen

KØBENHAVNSKE KIRKESTÆVNER

Søndag den 20. november 1977, kirkestævne i Tårnby kirke kl. 14. Gudstjeneste, kaffe, og derefter taler pastor Lars Messerschmidt, emne: "Onde ånder".

Knud Christensen
sekretær

KALENDER 78

Præstekonvent i Virring 29. - 31. maj.

Kirkelig Familielejr i Sundeved-Centret 23. - 30. juli.

Kirkedage i Frederikssund 2. - 4. september.

Knud Christensen
sekretær

AKTUEL TIL JULEN

Poul Ulsdal:
Den meningsfyldte Jul.

24 sider i postkortformat – lige til at putte i et julebrev. Omslagstegning af Poul Exner. Der er endnu et lille restoplag tilbage; brug den som julehilsen til den, som er i tvivl om, hvorfor vi egentlig fejrer jul. Pris 3,50 kr. (ved køb af mindst 10 stk. à 2,50 kr.).

Kirkelig Samlings bogekspedition
6893 Hemmet

JULEGAVEN TIL EN PRÆST DANSK MESSEBOG

Ny alterbog efter gamle principper. Indeholder proprium med den gamle, fælleskirkelige tekstrække, de klassiske psalmeled og bønner; ordinarium med de autoriserede nadverritualer samt alternativer og to serier præfationer, velforsynet med noder. Trykt i rødt og sort. 216 sider, format A4, smukt rødt helbind med guldtryk. Pris 240 kr. incl. moms og forsendelse.

Der er kun 50 eksemplarer tilbage af et oplag på 200 nummererede eksemplarer. Da bogen ikke agtes udsendt i nyt oplag, må den allerede nu anses for at være en bibliofil sjældenhed.

Bestilles hos:
Sognepræst Vagn Hasselgaard,
9230 Svenstrup J. Giro 829 65 61.
Telefon 08 - 38 11 15.

WEEKENDSTÆVNE

18. - 20. NOVEMBER 1977, HELLIG KORS KLOSTER, LEM

Emne: Hvad er luthersk kristendom?

Fredag den 18. november

18.00 Aftensmad.

20.00 Sognepræst Poul Ulsdal, Hemmet: Hvad betyder Bibel og bekendelsesskrifter for os?

21.00 Aftensang.

Lørdag den 19. november

8.00 Morgenmad.

9.00 Morgensang.

10.00 Sognepræst Hans Olav Okkels, Hygum: Har vor kirke brug for et menighedsfakultet?

12.00 Middag.

14.00 Kaffe.

15.00 Sognepræst Anders Studsgård, Skarrild: Den lutherske gudstjeneste.

16.00 Samtale om, hvad det lutherske kirkesyn kan betyde for os i vort dagligliv.

18.00 Aftensmad.

20.00 Pastor Haakon Rabjerg fortæller om og viser lysbilleder fra Hellig Kors Klosters byggestorie.

21.00 Aftensang.

Søndag den 20. november

8.30 Morgenmad.

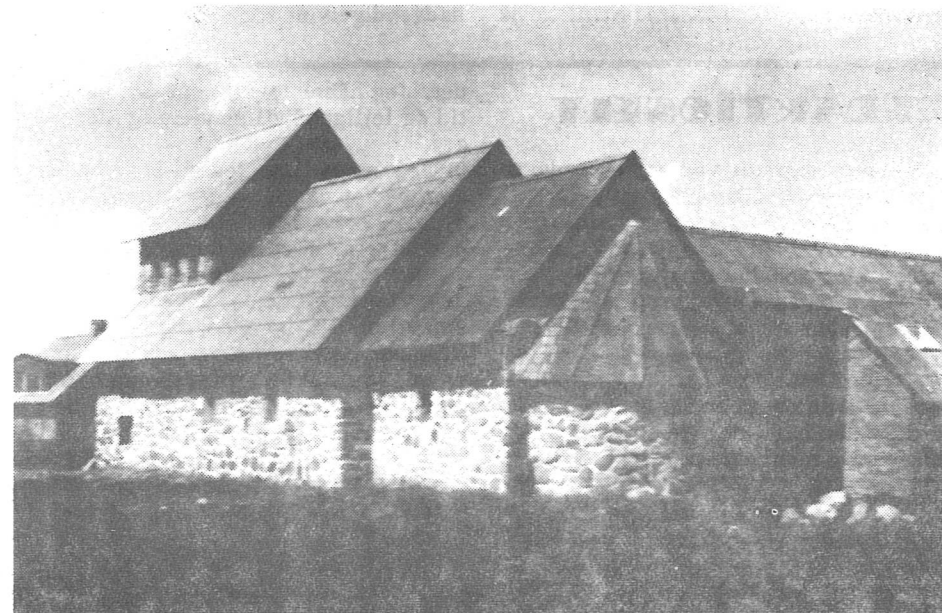
10.00 Højmesse ved pastor Haakon Rabjerg.

12.00 Middag.

Eftermiddag: Afrejse – men gæster, der måtte ønske det, kan blive nogle dage og glæde sig over den smukke natur, stilheden i husene og i kirken.

Pris for selve stævnet 140 kr.

Isa og Haakon Rabjerg,
Hellig Kors Kloster,
6940 Lem St.
Telefon: 07 - 34 11 42.

re-formatio

NR. 5 NOVEMBER 1977 20. ÅRGANG

John Sørensen:	
Andens frugt: Glæde	74
Joost Dahlerup:	
En kunstnerisk inspireret	
"profeti"	76
Ove Fabricius:	
Tak for familielejren	78
Haakon Rabjerg:	
Hvad vi vil med "Hellig Kors	
Kloster"	78
Poul Ulsdal:	
Læst: Poul Hoffmann: Jule-	
evangeliet – digt eller åbenba-	
ring?	80
Poul Ulsdal:	
Læst: Gerhard Maier: Den hi-	
storisk-kritiske metodes ende-	
ligt.	80
Poul Ulsdal:	
Hanne og Flemming Frøkjær-	
Jensen: Guds Folk	81
Meddelelser	82

RE-FORMATIO udsendes af en kreds af præster i den danske kirke.

Redaktør (ansvarshavende):
Sognepræst Poul Ulsdal, 6893 Hemmet.
Telefon: (07) 37 50 98.

I redaktionen iøvrigt:
Sognepræst Knud Christensen, Kirke-
gade 9, 3600 Frederikssund; pastor
C. B. Hansen, Elmesvinget 14, 9210
Ålborg S. Ø.; pastor Ole Skjerbæk
Madsen, Danshøjvej 31, 2500 Valby;
pastor O. Lund Pallesen, Rustenborg-
vej 5, 2800 Lyngby; sognepræst Børge
Riisgaard, 7673 Harboøre.

Ekspedition:
RE-FORMATIO ved overlærer Knud
Nørholm, Emdrupvej 37, 2100 Køben-
havn Ø. Postgiro 2 08 81 42. Telefon
(01) 20 29 71.

Bladet kommer i ca. 6 numre årligt og
koster 26 kr. – for studerende 19 kr.
Sats: Anders Studsgård, Skarrild.
Tryk: Clausen off-set, Horsens.

*

Alle artikler i Re-formatio er skrevet
på hver enkelt forfatters eget ansvar.
De fremførte synspunkter deles ikke
nødvendigvis af redaktionen.

Red.

REDAKTIONELT

1) I sidste nummer var der en redakti-
onel note om redaktionsskiftet, hvor
der var en tak til H. C. Christensen for
hans store arbejde som ansvarshaven-
de redaktør gennem en række år. –
Når det desuden blev nævnt, at Sigurd
Mejndor også er fratrådt redaktionen,
synes jeg, at det bør nævnes, at vi og-
så skylder ham stor tak for hans med-
arbejde gennem en endnu længere år-
række. Han har i den tid skrevet endda
usædvanlig mange gode bidrag til bla-

det. Jeg håber iøvrigt, at de begge ved
tid og lejlighed vil sende mig stof.

2) Jeg synes lige, jeg vil gøre opmærk-
som på, at når forrige nummer af bla-
det ikke havde så alsidigt et indhold
som ellers, skyldes det to grunde.
Dels overtog jeg stillingen som an-
svarshavende uden at have det mindste
stof til bladet liggende, og dels var vi
i tidnød, da vi skulle nå at få tre num-
re ud inden nytår. Allerede nu har jeg
en del artikler liggende og andet be-
stilt til kommende numre.

P. U.

RESERVERET POSTVÆSENET

3600 FREDERIKSSUND
KIRKEGÅDE 9
KNUD CHRISTENSEN
170 NR PASTOR